

«Тасдиқ мекунам»

ректори ДДОТ ба номи С.Айнӣ,
профессор Гаффорӣ Н.У

« 24 _____ 2019

Хулосаи

кафедраи назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ дар бораи рисолаи номзодии Бобораҷабова Гулноза дар мавзӯи «Концепсияи шахсият ва ҳунари чехранигорӣ дар осори Садриддин Айнӣ». – Душанбе-2019.

Рисолаи номзодии Бобораҷабова Гулноза Зиёвиддиновна дар мавзӯи «Концепсияи шахсият ва ҳунари чехранигорӣ дар осори Садриддин Айнӣ» дар кафедраи назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ ба анҷом расидааст.

Дар давраи омода кардани рисола Бобораҷабова Гулноза Зиёвиддиновна унвонҷӯи кафедраи назария ва таърихи адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ буд. Вай солҳои 2007-2014 дар факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил карда, донишгоҳро ба ихтисоси журналист хатм кардааст. Аз соли 2015 инҷониб дар Мактаби Президентӣ барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Ҳисор ба ҳайси муаллимаи забон ва адабиёти тоҷик фаъолият намуда истодааст.

Роҳбари илмии Бобораҷабова Гулноза доктори илми филология, профессор Муллоев Абдусамад мебошад.

Кафедра баъди баррасии муфассали рисолаи Бобораҷабова Гулноза ба хулосаи зерин расид:

Рисолаи Бобораҷабова Гулноза дар мавзӯи «Концепсияи шахсият ва ҳунари чехранигорӣ дар осори Садриддин Айнӣ» таҳқиқоти комили анҷомёфтаи илмист, ки дорои аҳамияти назарӣ амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад. Муаллиф пажӯҳиши пурдомана ва муфассали илмиро анҷом додаст, ки он дар шакли диссертатсия дар сатҳи хуби илмӣ таҳия гардидааст. Рисола бо масъалагузории ҷиддии илмӣ, диди тоза ва масъалагузориҳои дақиқ сурат гирифтааст. Муаллиф масоили муайяни илмиро бонизом ва дар сатҳи лозимии илмӣ ҳаллу фасл намулааст. Таҳқиқоти мазкур дорои аҳамияти муҳими назарӣ ва амалӣ мебошад.

Моҳияти илмӣ ва пажӯҳиши мавзӯи рисола дар он зоҳир мегардад, ки маводи таҳқиқотӣ дар доираи мавзӯъ ва концепсияи мушаххаси илмӣ баррасӣ ва арзёбӣ гардида, зимни омӯзиш ва таҳлили осори Садриддин Айнӣ равишҳо ва чараёнҳои инкишофи насри муосирро бо

дарназардошти воқеияти ҳаёти адабии солҳои 30-50 адабиёти тоҷик муайян кардааст, ки ба таҳқиқи тоза ва пурарзиш таъкид бар аҳамияти мавзӯ дорад.

Дар боби аввали диссертатсия **“Мушкилоти чехранигорӣ дар осори устод С. Айнӣ»** фасли нахусти он ба мавзӯи **“Марҳилаҳои асосии ташаккули ҳунари чехранигорӣ дар осори устод С. Айнӣ”** бахшида шуда, масъалаи омӯзиши ҷанбаҳои ҳунари ва адабии осори ӯро дар бар мегирад. Таҳқиқи баррасии муфассалу фарогири ин масъала дар осори устод С. Айнӣ имкон додааст, ки коргоҳи эҷодии нависанда, хусусияти веҷаи сабки ҳунари вайро ошкор гардад. Ба ин мақсад дар масири бознигарӣ ва таҳқиқи адабиёти аҳди Шӯравӣ аз нигоҳи нав ба масъалаи ҳунари чехранигории устод С. Айнӣ равшанӣ андохта шудааст.

Дар рисола ҳунари чехранигории Садриддин Айнӣ аз ҷумлаи масоили муҳими поэтикаи осори ӯ махсуб меёбад. Ин масъала дар ҳар давраи инкишофи адабиёт, аз ҷумла адабиёти муосири тоҷик ба тарзҳои гуногун вобаста ба ҳунари истеъдоди адабии нависандагон бозтоб мешавад. Муҳаққиқ дар баробари сифатҳои гуногуни адабию бадеӣ ҳунари чехранигориро дар осори устод С. Айнӣ махсус қайд карда, дониши мукаммали ҳаёти ва мушоҳидакории ӯро таъкид намудааст. Таъкид гардидааст, ки Айнӣ ҳақиқати воқеӣ ва таърихро меъёри асосии тасвири бадеӣ қарор дода, ҷиҳати муҳими коргоҳи эҷодии худро дар оғози «Ёддоштҳо» равшан сохтааст.

Диссертант чараёни ташаккули ҳунари чехранигориро дар осори Айнӣ ба се марҳила ҷудо намудааст. Марҳилаи аввал ин чехраҳои мебошанд, ки ӯ дар нахустин асарҳои пеш аз инқилобӣ офаридааст. Махсусан дар ҳикояҳои «Таҳзиб-ус-сибён» шеваи ҷолиби чехранигорӣ моҳият ва вазифаи муҳими тарбияти ва маърифати дорад.

Марҳилаи дуюми инкишофи ҳунари чехранигории Айнӣ баъди Инқилоб, аз замоне ки ӯ ба қорӣ адабиёт камари ҳиммат мебандад, оғоз мешавад. Вай дар «Ҷаллодони Бухоро» ва махсусан повести «Одина» ҳунари чехранигориашро хеле ривож медиҳад, ки он ба ташаккули сабку салиқаи нависандагии ӯ вобастагӣ дорад.

Дар марҳилаи савум тасвирҳои аз нигоҳи чехранигорӣ ҷолиби устод С. Айнӣ дар романи «Ғулумон» ва «Ёддоштҳо» ифода гардидааст. Таълифи ин асарҳо ҳамаи қудрату маҳорати насрнависии С. Айнӣро ошкор намуд. Дар асар миқдори чехраҳои ғаъл хеле зиёданд ва пурдоманаву муфассал тасвир шудаанд. Дар баробари тасвири симои зоҳирию ботинии се насли ғулумон ва бойҳову ғулумдорони ҳамон давра боз дар маҷрои нақл як нерӯро дар назар дорад, ки он хеле қудратманд мебошад. Ин нерӯ ва ин қувваи бузург ба эътирофи аксари муҳаққиқон халқ мебошад, ки вай созанда ва танзимкунандаи таърих ва равандҳои он аст. Дар чехранигории ҳунари Айнӣ на танҳо симои ботинии

қахрамон бозтоб мешавад, балки моҳияти андешаи эҷодии ӯ, мақсаду гоҷи асар ва ҳақиқати воқеию таърихӣ рӯзгори қахрамон таҷассум меёбад.

Масъалаи омӯзиши марҳилаҳои асосии ташаккули ҳунари чехранигорӣ, ҷанбаҳои ҳунари ва адабии осори С. Айнӣ аз мавзӯҳои муҳиму бунёдии адабиётшиносии муосир мебошад ва таҳқиқу баррасии муфассалу фарогири ин масъала, аз ҷумла дар асарҳои алоҳидаи устод С. Айнӣ имкон додааст, ки соҳибрисола ба коргоҳи эҷодии адиб ворид гашта, хусусияти веҷаи сабкию ҳунарии ӯро ошкор созад.

Дар фасли дуввум “**Шахсият ва воқеият: таносуби ҳақиқати воқеӣ ва ҳақиқати бадеӣ дар ҳунари чехранигории устод С. Айнӣ**” таҳқиқи ҷанбаҳои ҳунарии осори адабӣ, таносуби ҳақиқати воқеӣ ва ҳақиқати бадеӣ таҳлил шуда, аз маводи зиндагӣ, ҳодисаю воқеаҳо ва шахсиятҳои дорои арзиши адабӣ кор гирифтани нависандаро равшан гардидааст.

Диссертант Бобораҷабова Г. муайян намудааст, ки дар осори С. Айнӣ таҳқиқи бадеии воқеияти зиндагӣ бо таҳқиқи илмии он баробар ҷараён ёфта, ба таърих ва замони муосир дар пайванди ҳам менигарад, ки омили асосии таърихияти устувори асарҳои адабию бадеии ӯ гардидаанд. Дар таносуби ҳақиқати воқеию ҳақиқати бадеӣ дар асарҳои бадеии С. Айнӣ чунин муносибати ҳақиқатнигоронаро мушоҳида намуда, дар повести “Ҷаллодони Бухоро” ва очерки таърихӣ «Таърихи амирони манғитияи Бухоро» ба таври муфассал шарҳу тафсир намудааст. Вай таъкид месозад, ки Айнӣ дар чехранигории бадеӣ маҳорати хос дорад, ки онро метавон ба ҳайси як рӯкни муҳими мактаби адабии ӯ арзёбӣ кард.

Устод С. Айнӣ дар чехранигории публицистӣ ҳам маҳорати бузург доштани худро дар «Таърихи инқилоби Бухоро», «Мухтасари тарҷимаи ҳоли худам», «Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро» ва ҷаҳор қисми «Ёддоштҳо» нишон медиҳад. Махсусан, чехраи амирон, қозиҳо, мударрисон ва дигар мансабдорони аморат, намояндагони сафоратхонаҳои Русия, мактабдонону мусалмонони мактабҳои ҷадидия, намояндагони зиёиёни пешқадам, ҷадидон ва маорифпарварони Бухоро бо номҳояшон ва бо нишон додани замону макони воқеии қору фаъолияти онҳо тасвир мешавад.

Дар боби дуюм “**Бозтоби шахсияти таърихӣ ва симои рӯшанфикрон дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ**” концепсияи бадеии насри муосир дар мисоли таҷассуми симои равшанфикрон мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Дар фасли аввали боби мазкур “Таҷассуми симои равшанфикрон дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ” муаллиф созмондеҳи концепсияи шахсияти таърихӣю ҳунари ва чехранигории адабӣ дар адабиёти тоҷикии садаи ХХ мебошад. «Ёддоштҳо» дар адабиёти шӯравии тоҷик нахустин асарест, ки воқеаҳои муҳимтарини муборизаи

синфӣ ва чихатҳои гуногуни ҳаёти маънавии нимаи дуюми асри XIX-ро таҷассум намуда, шуури иҷтимоии халқ ва моҳияти замонро равшан ифода намудааст, ки бо афкори баланди дилнишин, каломи пурэҷоз, равшанбаёнӣ, воқеънигорӣ, офариниши симоҳои начибу мондагор дар хотир нақшгузор аст.

Диссертант таъкид менамояд, ки устод Айнӣ дар ин асар як давраи муҳими ҳаёти халқро басо фароҳу доманадор бо лавҳаю манзараҳои бадеӣ ва муносибати шахсиятҳои таърихӣ ба тасвир гирифта, бунёдкории халқро дар симои одитарин ва зеботарин одамон нишон дода, манзараҳои худогоҳӣ ва бедории иҷтимоиро таҷассум намудааст. Аксар симоҳои дар «Ёддоштҳо» тасвиршуда бо фазлу камолоти инсонӣ мазмуну моҳияти афкори замонро ифода менамоянд. Дар ин замина таҳқиқи концепсияи эҷодӣ ва адабии С.Айнӣ арзиши илмӣ, маърифатӣ ва ҳунарий дошта, кашфи хусусияти ҳунарий ва ҷанбаҳои иҷтимоию маърифатии осораш дар рушди минбаъдаи адабиёт, фарҳанги миллӣ ва тамоюлҳои тамаддуни муосир аҳамиятнок мебошад.

Тасвири симои рӯшанфикрон ва зиёиёни пешқадам дар «Ёддоштҳо» - и С. Айнӣ ба сифати падидаи тозаи ҳунарий дар насри муосири тоҷик шинохта шуда, ифодагари сунат ва анъанаҳои адабӣ, рӯҳия ва воқеияти замон мебошад. Бозтоби шахсият ва ҷеҳраҳои ҳунарии зиёиён ва рӯшанфикрон аз мавзӯҳои муҳими «Ёддоштҳо» буда, муаллиф муносибати ин табақаи бунёдкори ҷомеаро ба амиру амалдорон ва рӯҳониёни расмӣ бештар нишон дода, муносибати онҳоро равшан тасвир намудааст. Ҷеҳраҳои дурахшон ва симои таъсиргузори зиёиёни пешқадам дар охири асри XIX ҳамчун қувваи бунёдкор ва фаъоли иҷтимоӣ табдил ёфта ба падидаҳои бедории фикрии ҷомеаи ғафлатмондаи аморати Бухоро мусоидат намуд. Таҳқиқу баррасии масоили ҷеҳранигорӣ ва шахсияти равшанфикрон ва зиёиён дар «Ёддоштҳо» собит месозад, ки дар ҳақиқат, мактаби адабии устод С. Айнӣ дар насри муосири тоҷикӣ сабақи ибратомӯз буда, муҳимтарин падида ва мушкilotи осори ӯро муайян намудааст.

Дар «Ёддоштҳо» симои Аҳмади Дониш, Шамсуддин Шоҳин, Шарифҷон - маҳдум, Садрӣ Сарир, Ҳочӣ Абдулазиз, Муҳаммад Сиддиқи Ҳайрат, Мирзо Ҳайти Саҳбо, Ҳомидбек, Абдулмачиди Зӯфунун, Яхёхоча, Қорӣ Абдулкарими Офарин, Мулло Амон, Мулло Туроб ва Ҳочӣ Маҳдум ва дигарон дар заминаи воқеияти таърихӣ ва коргоҳи эҷодии нависанда шинохта шуда, ҷеҳраи адабии онҳо дар алоқамандӣ бо хислату характер ва фаъолияти иҷтимоӣ равшан зоҳир гаштааст. Муаллиф ба моҳияти муносибатҳои иҷтимоӣ ва маърифатӣ

диққат дода, мусодамаи маънавиро ҳамчун воситаи ошкор сохтани хилқати шахсият ва симоҳои таърихӣ ва ҳунари корбаст намудааст.

Дар фасли дуюм “Симои муаллиф ва нигориши рӯҳи замон дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ» бозтоби чехраи Садриддин Айнӣ, ки қаҳрамони асосии асар аст, мавқеи шоиста дошта, ташаккул ёфтани характери вай яке аз масъалаҳои муҳими асар маҳсуб меёбад. Симои ҳунарии Садриддин ҳанӯз қабл аз инқилоб ҳамчун шахсияти донишманду адиби нуктасанҷ шинохта шуда, тафаккури адабию эстетикӣ дар муҳити фарҳанги сунатӣ ва шеърӯ адаби пурғановати ниёгон бунёд ва ташаккул ёфт ва дар қатори фозилони давр ва зиёиёни пешқадам қарор гирифта буд.

Дар “Ёддоштҳо” аз саҳифаҳои нахустин хонанда ба воқеаҳо ва ҳолатҳои зиндагии муаллиф дар як даврони муайяни таърихӣ шиносӣ пайдо намуда, ҳаёти гузаштаи халқро тоза ба тарзи воқеӣ дарк намуда, қимати зиндагии имрӯзаро ба ҳубӣ мефаҳмад. Муаллиф диққати асосиро ба тасвири ҳаёти халқ ва муҳимтарин ҳодисоту рӯйдоди замон дода, муҳити хонавода, ҳаёти деҳоти Соктаре ва Маҳаллаи Боло хотироту ёди аҷдод, саргузашти пурфочеаву ноором ва талхи худ, ҳаёти мадрасаҳои Бухоро, тарзи таълиму тадрис ва барномаҳои дарсӣ, ҳаёти табақаҳои гуногуни аҳоли, ҳаракат ва норозигӣ ба муқобили ҷабру зулм, беадолатӣ, фасод, ваҳшонияти ҳокимони аморати Бухоро ва муҳити иҷтимоиро тасвир менамояд.

Дар “Ёддоштҳо” хусусияти ташаккули тадриҷии хислатҳои Садриддин масъалаҳои муҳим буда, омилҳои ташаккулдиҳандаи характери ӯ дар муносибат ба ашхоси гуногун ва ҳодисаҳои зиндагӣ ошкор гардида, барои бедории тафаккур ва шуури ӯ мусоидат намудааст. Дар «Ёддоштҳо» симои халқ дар маркази диққат буда, чехраҳои падару модар, бародарон ва пайвандони Садриддин, ҳунармандон, косибон, мударрисон, толибилмон, равшанфикрон ва ғайра дар маҷмӯъ чехраи мардуми Бухорои охири асри XIX ва оғози асри XX-ро таҷассум ва ифода мекунад. Ин чехраҳо на танҳо аз нигоҳи хислатҳои инсонӣ аз ҳам фарқдоранд, балки касбу кор, пеша ва доираи манфиатҳои онҳо ҳам аз ҳамдигар фарқдоранд.

Муносибат бо Шарифҷон -маҳдум ва суҳбату баҳсҳои Яҳёхоҷа, Зӯфунун, Гулшани Ҳомид, Мирзо Азими Сомӣ, Ҳомидхоҷаи Меҳрӣ, Иброҳими Субҳӣ, Муҳаммадсиддиқи Ҳайрат ва дигарон доираи бинишу дониши ӯро рӯз то рӯз васеъ карда, бо муҳити илму адабиёти замон ва шеърӯ шоирони пешқадам дохил намуд, бари инкишофи шуури иҷтимоӣ ва худшиносии ӯ заминаи қавӣ гузошт. Ин аст, ки омилҳои ташаккули шахсият ва бозтоби симои адиб дар заминаи маҳорату ҳунар ва истеъдоди

асили адабии ӯ ташаккул ва инкишоф ёфта, барои минбаъд ба дараҷаи шахсияти наҷиб, чехраи мондагори таърих, адиби тавоно ва бунёдгузори насри модернистии тоҷикӣ шинохтан мусоидат намудааст.

Дар боби сеюм **“Таҳқиқи осори адабӣ, шинохти шахсият ва бозтоби симои Аҳмади Дониш дар «Ёддоштҳо»-и С. Айнӣ”** осори адабӣ ва чехраи Аҳмади Дониш баррасӣ шудааст.

Дар фасли аввал **“Таҳқиқи осори адабӣ ва шинохти шахсияти Аҳмади Дониш”** як қатор корҳои илмӣ бадеии муҳаққиқон ва адибон таҳлил гардида, рисолати иҷтимоӣ, шахсият ва симои Аҳмади Дониш муайян шудааст. Аҳмади Дониш аз симоҳои намоёнтарини илму фарҳанги қарни XIX дар аморати Бухоро махсуб ёфта, мавзӯи меҳварии афкори ӯ ислоҳоти иҷтимоии ҷомеа буд. Таҳқиқи илмӣ бозтоби бадеии он пас аз солҳои панҷоҳум ба миён омада, андешаҳои иҷтимоӣ сиёсӣ, фалсафӣ, маорифпарварӣ, адабӣ эстетикӣ, динӣ мазҳабӣ, ки дар осори гаронмояи Аҳмади Дониш баён шудаанд, то ин давр дар шакли муқоисавӣ татбиқӣ ва таҳлилии бунёди омӯхта нашуда буд.

Аввалин муҳаққиқе, ки муҳити таърихӣ илмӣ, адабӣ ва фарҳангии замони Аҳмади Донишро дақиқ дарк намуд, устод Садриддин Айнӣ буд. Муҳимияти мероси гаронмояи аллома Аҳмади Донишро устод Садриддин Айнӣ дар «Намунаи адабиёти тоҷик», «Таърихи амирони манғитияи Бухоро», «Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро» ва махсусан, дар «Ёддоштҳо» жарфназарона ба миён гузошт. Минбаъд дар омӯзиши афкори таърихӣ фалсафӣ, иҷтимоӣ ва бадеии Аҳмади Дониш адибон ва муҳаққиқони тоҷик С. Улуғзода, А. Мирзоев, Х. Мирзозода, А. Баҳоваддинов, З. Раҷабов, Р. Ҳодизода, Ф. Ашӯров, М. Диноршоев ва дигарон саҳми арзанда гузоштаанд.

Нақши А. Мирзоев дар таҳқиқи рӯзгору осори нависанда ва мутафаккири барҷастаи ин давра Аҳмади Дониш хеле калон аст. Муҳаққиқ бо мақолаҳои пурарзиши таҳқиқотӣ паҳлӯҳои асосии эҷодиёти нависандаи бузургро равшан намуда, мақоми баланди ӯро дар ҳаёти иҷтимоӣ ва адабиёти маорифпарварӣ муайян намуд. Ҳамчунин, дар донишшиносӣ адабиётшинос ва нависанда Расул Ҳодизода, дар таҳқиқи рӯзгору осори бадеии нависанда ва мутафаккири барҷаста-Аҳмади Дониш саҳми намоён гузоштааст.

Дар фасли дуввуми боби мазкур **“ Шахсияти эҷодӣ ва чехраи хунарии Аҳмади Дониш дар «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айнӣ”** арзёбӣ шудааст. Таҳқиқи бадеии чехраи Аҳмади Дониш пас аз эҷоди "Таърихи инқилоби Бухоро"-и С. Айнӣ оғоз ёфт ва нахустин қадамест дар офаридани симои мутафаккир, адиб, мунаҷҷим, хаттот, алломаи даврон Аҳмад Маҳдуми

Дониш. Дар нигориши устод Айнӣ симои Аҳмади Дониш ҳамчун мучассамаи ақлу хирад ва раҳнамои ҳаёт тасвир шудааст. Мустақилфикрӣ, мушоҳидакорӣ, муносибати танқидӣ ва лаёқати инсоншиносӣ ва соҳиббандешагии Айнӣ дар ҳолатҳои бо Аҳмади Дониш ба вохӯрдани ва аз осори ӯ баҳра бардоштани равшан зоҳир мегардад.

Ручӯз ба таҳқиқи бадеии сарнавишти қаҳрамон ва шахсияти ӯ аз чунин маводи тарҷумаихоли бунёд ёфта имконият медиҳад, ки Айнӣ зиндагиномаи Донишро дар «Намунаи адабиёти тоҷик» нишон дода, диққати аҳли илму адабро ба таҳқиқи шахсият ва симои хунари равшан созад. Дар адабиёти муосири тоҷик тавассути бозтоби фардияти шахсони бузурги эҷодкори таърихӣ, бо эҷод шудани «Ёддоштҳо» дар донишшиносӣ қадами устувор гузошта, тамоюлоти тозаии адабӣ ба вучуд омад ва шинохти шахсияту офариниши симои одамони начиб, адибону хунардон ва зиёиёну рӯшанфикрон мавқеи хоса пайдо намуд. Афкори адабии Аҳмади Дониш чиҳатҳои асосии рӯҳияи замон ва инкишофи таърихӣ онро дар бар гирифта, «Наводир-ул-вақоъ»-и ӯ барои равшанфикрон ва аҳли илм таассуроти бузург гузоштааст.

Диссертант Бобораҷабова Г. таъкид месозад, ки Айнӣ дар «Ёддоштҳо» тавассути симои Дониш пеш аз ҳама моҳияти ғоявию эстетикӣ, эҷодиёт ва ақидаҳои Аҳмади Донишро хотирнишон намуда, рӯҳияи замони зиндагӣ ва шароити таърихро таҷассум менамояд ва симои ӯро дар асоси зикри суҳанони ҳамфикр, ҳаммаслак ва ҳамзамонони ӯ, аз қабилӣ Садри Сарир, Қозӣ Абдулвоҳид, Ҳомидбеки Ҳомид, Шарифҷон Маҳдуми Садри Зиё, Мулло Амон, Файзибой, Мулло Муҳиддин ва монанди инҳо хеле муқаммалу пурғунҷоиш тасвир менамояд.

Дар тасвири Айнӣ фавақуллодагии Аҳмади Дониш ва на танҳо дар ҷуссаи азим ва бадани маҳками ӯст, балки ӯ мучассамаи ақлу хирад, қатъият ва азму ирода аст. Дар «Ёддоштҳо» суҳанони шахсони гуногун дар бораи Аҳмади Дониш зикр шудааст, ки барои равшан кардани симои ӯ аҳамият дорад. Аммот, дар «Ёддоштҳо» ханӯз тасвири амиқи характер, шахсият ва чехраи адабии Дониш ба таври васеъ сурат нагирифтааст. Нияти эҷодии устод Айнӣ аз он иборат буд, ки оид ба фаъолияти эҷодӣ, ақидаҳои иҷтимоӣ, маорифпарварӣ ва нақши Дониш дар ташаккули минбаъдаи ҳаёти адабӣ асаре эҷод кунад. Мутаассифона, амалӣ гардонидани ин мақсад бо сабабҳои гуногун ба устод Айнӣ мушарраф нагашт. Дар ҳулоса натиҷаҳо возеҳ ҷамъбаст гардидааст.

Дар маҷмӯъ диссертатсияи Бобораҷабова Гулноза дар мавзӯи «Консепсияи шахсият ва хунари чехранигорӣ дар осори Садриддин Айнӣ»

Таҳқиқи мушкилоти шахсият, хусусияти ғоявию бадеӣ, маҳорати хунари чехранигории Садриддин Айни, масъалаҳои фардияти эҷодӣ, сабки нигориш, маҳорати хунари, образофаринӣ, сабк ва равиши эҷодро арзёбӣ намудааст. Дар хулосаи рисола натиҷагирии тадқиқот зикр шудааст ва чанд нуктаи муҳими он зикр шудааст:

[1м] Боборачабова Г.З. Таҷассуми шахсияти эҷодӣ ва чехраи Аҳмади Дониш дар «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айни // Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айни.- Душанбе. -2018.- № 4 (76). С. 190-194.

[2м] Боборачабова Г.З. Маҳорати чехранигорӣ дар повести «Одина», романҳои «Дохунда» ва «Ғуломон»-и С.Айни.// Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айни. – Душанбе.- 2018. - № 2 (74). С. 191-195.

[3м] Боборачабова Г.З. Шахсияти эҷодии Аҳмади Дониш дар осори Садриддин Айни. // Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айни. – Душанбе.- 2018. №6. С. 64-69.

[4м] Боборачабова Г.З. Ҳақиқати воқеӣ ва бадеӣ дар хунари чехранигории С.Айни // Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айни.- Душанбе.- 2019. - с. 209-217.

[5м] Боборачабова Г.З. Муллоев А. Симои Садриддин Айни дар «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айни.// Паёми ДДОТ ба номи Садриддин Айни.- Душанбе, 2019. - № 3 (80).- с. 152-157.

Мудири кафедраи назария ва таърихи адабиёти

Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон

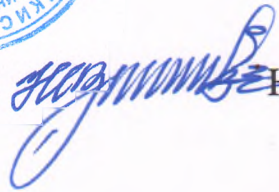
Ба номи Садриддин Айни

доктори илмҳои филология, профессор Солеҳов Ш.А.

Котиб:

Имзои Солеҳов Ш.А. ва Самиева Н.Ш.ро

тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳои ДДОТ ба С.Айни Назаров Д.